

Bestyrelsens beretning for 2025

Ørneklubben v/John Nielsen Schmidt

Vi gennemførte følgende arrangementer i Ørneklubben DOF Østjylland i 2025:

Dato	Tema	Sted	Børn	Voksne	I alt
1. februar	Vandstær og Isfugl	Thors Mølle	23	20	43
23. februar	Ørnens dag	Egå Engsø	20	30	50
23. februar	Ørnens dag	Klostermølle	DOF-Sydstjylland		
8. marts	Fuglekasser	Sølyst	10	7	17
15. april	Tornskader mm.	Molslab	10	7	17
3. maj	Tårnenes dag	Årslev Engsø	5	10	15
11. maj	Fugle ved sø	Stubbe Sø	15	10	25
26. maj	Fuglenes dag	Egå Engsø	6	6	12
15. juni	Ynglefugle	Sølyst	7	6	13
28.-29. juni	Shelter	Egå Engsø	10	8	18
7. juli	Ringmærkning (slørugler)	Hinnerup	7	10	17
23. august	Sø og eng	Sølyst	12	14	26
6. september	Nattens fugle	Væksthusene	7	10	17
14. september	Ringmærkning	Brabrand Sø	17	12	29
Efterårsferie	Foderbræt	Sølyst	4	4	8
16. november	Skovfugle	Risskov	21	19	40
			I alt		347

Som det ses, havde vi 16 arrangementer i 2025.

Med nu over 100 medlemmer af Ørneklubben i det Østjyske, arbejder vi på flere arrangementer for dermed at sprede deltagerantallet lidt ud. Når først vi bliver over 20 børn og lige så mange voksne, kan det blive lidt svært at finde fuglene. Derfor forsøger vi at finde samarbejdspartnere til vores ture, så det ikke hele tiden er os fugleambassadører Ole, Aage, Jesper og undertegnede, som står med hele ansvaret.

Her havde vi i 2025 hjælp af Aarhus Kommune, DN, DOF UNG, ringmærker Morten og Fugleværnsfonden ved Peter Lange. Gennem sidstnævnte har vi nu fået adgang til Bog-Peters Hytte ved Stubbe Sø, noget som ungerne i Ørneklubben satte stor pris på i maj måned, og som vi gentager i Pinsen 2026.

Som noget helt nyt i 2025 fik vi tilbud om deltagelse i ringmærkning af slørugler ved Henning og Klaus. Bestemt noget som vi gerne vil gøre til en tradition.

En speciel tak til DOF UNG ved Sean og Ingeborg for at invitere Ørneklubben med til Tårnenes Dag. Det er meget vigtigt for os i Ørneklubben, at der er nogen (DOF UNG) til at tage vores medlemmer under vingerne, når de fylder 13 og dermed er for gamle til Ørneklubben.

Bysvalerne v/Stine Duelund Kaas Christensen

Lokalafdelingens sidste skud på stammen ift. medlemsaktiviteter, Bysvalerne, har nu været i gang i godt halvandet år. Fuglekigger-fællesskabet for de 20- til 40-årige i Østjylland udbygges fortsat, og der er snart 80 medlemmer i den tilhørende Facebook-gruppe.

I 2025 er det blevet til ture både lokalt i Aarhus på kig efter vandstær, en køretur til St. Hjælland Plantage for at spotte nøddekridge (uden held...), og ikke mindst en tur til Fornæs med lokalafdelingens andre medlemmer for at kigge på efterårets alkeetræk. Ellers har året budt på adskillige mindre ture af den spontane slags, hvor folk har samlet sig og kørt rundt i landet efter sjældenheder. Udover turene, fungerer Bysvalerne fortsat som en kanal for fugle/natur-relateret info, gode fiks og ikke mindst som et netværk for yngre med interesse for fugle.

Der har været stor nysgerrighed på det vi har stablet på benene her i Østjylland med Bysvalerne, både fra hovedforeningen DOF samt andre lokalafdelinger. Sådant en etablering af et fællesskab omkring fuglene for yngre medlemmer, passer også virkelig godt ind i foreningens kommende fokuspunkter (rammestrategi) omhandlende *fornyelse og fornyelse, frivillighed og fællesskab*.

Lad os se hvad 2026 bringer af fælles fugleoplevelser for Bysvalerne, og hvem ved, måske spreder lignende koncepter og netværk sig til andre dele af landet.

Gråkragerne v/Ole F. Jensen

Året har generelt været kendetegnet ved et stort fremmøde på Gråkragerens ture, med i gennemsnit godt 24 deltagere pr. tur. Der har været afholdt i alt 11 ture, en hver måned, juli undtaget.

For alle ture er der udarbejdet en rapport med beskrivelse af turens forløb, og som regel ledsaget af nogle få fotos velvilligt stillet til rådighed af deltagerne. Alle rapporter kan findes på dofoj.dk/graakragerne.

Turene forsøges afholdt i en turnus med forskellige ugedage for hver tur, torsdag-onsdag-tirsdag-mandag-torsdag osv. og forsøges fordelt på forskellige lokaliteter, så genbesøg af en lokalitet ikke sker i samme måned som tidligere besøg på sammen lokalitet.

Juleturen i december blev i 2025 henlagt til Brabrand Sø, hvor vi har brugt lokalet på Naturcenter Sølyst som base for den indledende morgenmad og senere frokost.

Som noget nyt blev turen i maj kombineret med et besøg hos Galleri ESK, som var så venlige at tage imod os om eftermiddagen efter vores tur i felten.

Følgende ture er gennemført:

Tirsdag d. 14. januar: Gråkragetur til Ebeltoft Færgehavn og Gåsehage – 25 deltagere
Mandag d. 10. februar: Gråkragetur til Skanderborg Svanesø, Lillesø og Skanderborg Sø – 19 deltagere
Torsdag d. 13. marts: Gråkragetur til Tange Sø og plantagerne omkring søen – 36 deltagere
Onsdag d. 23. april: Gråkragetur til Uldum Kær – 25 deltagere
Tirsdag 13. maj: Sødriøholm, Udbyhøj og Galleri ESK – 31 deltagere
Mandag 16. juni: Vorup- og Hornbæk Enge - 27 deltagere
Onsdag 13. august: Klostermølle, Klosterkær og Lindholm Hoved – 27 deltagere
Tirsdag 16. september: Bønnerup Havn og Gjerrild Nordstrand – 16 deltagere
Torsdag 23. oktober: Sletterhage og Vænge Sø – 12 deltagere
Mandag 10. november: Bjerre Engsø og Borre Knob – 25 deltagere
Torsdag 11. december: Brabrand Sø – 23 deltagere

Ikke alle ture gav lige mange arter, juni toppede med 45 arter og laveste antal blev det til i oktober med 22 arter, men der var vejret til gengæld absolut heller ikke med os. Gennemsnitligt blev det til lidt over 33 arter pr. tur. I alt er der på turene set 81 forskellige arter.

Oplysninger om kommende ture og meddelelse om publicerede arter sendes til de tilmeldte på Gråkragerens mailingliste, der er i øjeblikket tilmeldt 241 til mailinglisten, hvilket er lidt over 2024.

Projekt Ørn i Østjylland v/Steen Christensen

Projekt Ørn er et DOF-projekt, som varetager overvågning og beskyttelse af den danske bestand af ørne.

I 2025 havde projektet kendskab til 11 besatte havørnereder i Østjylland, hvilket er én mere end i 2024. Den ene af rederne, på Mols, blev første gang registreret i løbet af 2025. Hver rede, bortset fra den nyfundne, blev overvåget af en redekoordinator fra vinter til sommer.

Der blev klækket unger i ti af rederne, og der fløj unger af samtlige disse reder. Det samlede antal udfløjne unger var 15, hvilket er syv mere end i 2024. Ynglesuccessen per besat rede i Østjylland var i 2025 på 1,4, hvilket er markant højere end i 2024 og måske også en smule højere end det årlige landsgennemsnit.

Fra hjemmesiden www.dof.dk/naturbeskyttelse/arter/orne findes link til samtlige af projektets årsrapporter siden 2004.

Formidlings-, Aktivitets- og Nyhedsudvalget (FAN-udvalget) v/Ole F. Jensen

Formidlings-, Aktivitets- og Nyhedsudvalget (FAN-udvalget) har i 2025 afholdt 3 møder, hvor vi har planlagt årets forskellige arrangementer i form af foredrag og ture.

Der er afholdt ni medlemsmøder, hvoraf et i marts var i samarbejde med Jydsk Naturhistorisk Forening, og et i oktober var en temadag i samarbejde med en række andre grønne foreninger i Østjylland. Medlemsaftenerne afholdtes alle i vinterhalvåret fra og med september til og med marts.

Vi har udsendt 2 nyhedsbreve i henholdsvis marts og oktober.

Udvalget har også arrangeret en række ture, bl.a. 10. maj en bustur til Vejlerne, og 12.-14. september en flerdages tur til Vadehavet i privatbiler.

Desuden har der været afholdt fuglestemmekursus i foråret, medens et trækfuglekursus i efteråret desværre måtte aflyses på grund af manglende tilslutning.

Udvalget har også været medvirkende ved Ørnens Dag i februar, samt et arrangement på Fuglenes Dag i maj ved Egå Engsø.

Nedslag i kommunerepræsentanternes arbejde

Vi har i årets løb modtaget omkring 700-800 afgørelser i høring, fordelt på afgørelser fra kommunerne, fra Fredningsnævnet, Miljøstyrelsen samt Styrelsen for Grøn Arealanvendelse og Vandmiljø (SGAV) med flere.

Der er ikke påklaget afgørelser i løbet af 2025. Jeg vil særlig henlede jeres opmærksomhed på muligheden for at deltage i Fredningsnævnets besigtigelser, hvor der af og til kommer emner op, hvor det vil være godt med en deltager med ornitologisk viden.

Favrskov Kommune v/Ole F. Jensen

Grønt råd i Favrskov kommune er sammensat af repræsentanter fra DN, DOF, Skoverhvervet, mindre landbrugserhverv, større landbrugserhverv, Favrskov Erhvervsråd, Vandrådet, turismeerhvervet, Friluftsrådet, Spejderne, Jagtforeningerne, Lystfiskeriet, Dansk Cyklistforbund, Landsbyrådet, Naturstyrelsen, samt Favrskov Kommune.

Der har i det Grønne Råd i Favrskov kommune været afholdt tre møder i 2025, i februar, juni og september. Der har på møderne blandt andet været behandlet følgende emner: Grøn Trepert, vandområdeplan III, vandhåndtering i Hadsten, klimaplan 2027 og oplæg om Gudenåstien.

Desuden er der med mødet i juni påbegyndt en runde, hvor de repræsenterede organisationer får lejlighed til at præsentere sig selv, i juni indledt med oplæg fra Hammel og Omegns biavlerforening og i september opfulgt med oplæg fra Danmarks Naturfredningsforening.

Som medlem af Grønt Råd modtages besked om dispensationer fra Naturbeskyttelsesloven og lignende. Der er i årets løb modtaget 78 henvendelser vedrørende sager behandlet af kommunens natur- og miljøafdeling, fordelt således:

- Husdyrbrug: 20 sager
- Skov: 19 sager
- Søer og vådområder: 11 sager
- Vandløb: 10 sager
- Byområder: 6 sager

- Overdrev/Hede: 1 sag
- Andet: 11 sager

Ingen af sagerne har dog medført indsigelse fra DOF Østjyllands side.

Skanderborg Kommune v/Peter Lange

Jeg har deltaget i tre møder i det Grønne Råd i løbet af året. Heraf et dialogmøde med politikerne i klima- og miljøudvalget, hvor vi var ude og se vandløbsprojektet ved Fuldbro Mølle, samt et besøg hos Alling Naturpark, hvor projektleder Casper Just fortalte om det borgerdrevne projekt skabt af en gruppe lokale borgere i Alling. Link til hjemmesiden om projektet, [Alling Naturpark – Borgerdrevet naturgenopretning i Søhøjlandet](#), hvor jeg har rådgivet en smule om optælling af fugle i området.

I løbet af året er jeg blevet kontaktet af både lokale beboere samt DN Skanderborg, vedr. planer om vindmøller ved hhv. Alken-Boes og øst for Nissumgård. Projektet ved Alken er vist skrinlagt da der var lokale beboere der ikke ville sælge deres jord.

Jeg har haft en enkelt tur i kommunen i løbet af året, en nattergaletur til Tåstruplandet, med 15 deltagere og pænt med nattergale.

I årets løb har vi modtaget ca. 75 afgørelser i høring fra Skanderborg Kommune, jeg har ikke fundet anledning til at påklage noget...

Erik Stokholm og Bent Birk Kristensen har igen i 2025 været ude at tælle ynglefugle i den vestlige del af Mossø. Tællingerne har stået på siden 2019, og det er især knopsvane, grågås, skarv, fiskehejre og blichøne, som er de mest talrige. Silkeborg Fiskeriforening har igennem alle årene beredvilligt stillet en båd til rådighed.

Syddjurs Kommune v/Joy Klein

DOF (dvs. undertegnede) er repræsenteret i flere instanser i Syddjurs Kommune, nemlig det Grønne Råd, Nationalpark Mols Bjerger og Naturnationalpark Mols Bjerger, og desuden i Naturstyrelsen Kronjyllands Brugerråd (der dækker hele enhedens område). Der er altså mange fora, hvor vi kan gøre hvad vi kan for at varetage fuglenes interesser.

I 2025 var der stor aktivitet i bestyrelsen for Naturnationalpark Mols Bjerger. Der var 8 møder med indlæg fra eksperter og efterfølgende diskussioner om mange temaer, bl.a. valg af græssende dyr, dyrevelfærd, hegnslinjer, trafik, friluftsliv, naturgenopretning, biodiversitetsfremmende tiltag og formidling. Som nævnt sidste år er betegnelsen "bestyrelsen" misvisende, da det er Naturstyrelsen Kronjylland, der har det faglige og økonomiske ansvar for etablering og drift af naturnationalparken. Der har været en del kritik fra en gruppe bestyrelsesmedlemmer, der mener at friluftslivet (især hesteridning) og idrætsorganisationernes aktiviteter vil blive lukket ude, og har ment at Naturstyrelsen har tilsidesat deres kommentarer og løsningsforslag. Til gengæld er vi en gruppe på fem natur-engagerede foreninger der mener at Naturstyrelsen indtil videre har fremsat nogle gode kompromisforslag vedr. friluftslivet, der samtidigt sikrer faunalommer og biodiversitet. Naturstyrelsen skulle have præsenteret deres udkast til projektbeskrivelsen for Naturnationalparken i 2025, men det sker nu først i marts måned, hvorefter det kommer til høring. Man kan følge med i processen på hjemmesiden: <https://naturstyrelsen.dk/vildere-natur/naturnationalparker/naturnationalpark-mols-bjerger>.

Nationalpark Mols Bjerge havde også travlt i 2025. Der var diskussioner om det kommende besøgscenter, diverse marine projekter, og meget andet. Hvad angår fugle, har Nationalparken haft kontakt til Naturstyrelsen angående fugletårnet ved Følle Bund, der er blevet fjernet, da det var blevet for vakkelvornet. Naturstyrelsen går i gang med et nyt tårn på samme sted, men der skal først indhentes godkendelse fra Fredningsnævnet, da tårnet skal stå på et areal der nu kommer under den nye fredning af Kalø-området. Referater fra bestyrelsesmøderne kan læses på <https://nationalparkmolsbjerger.dk/om-os/organisation/referater>. I slutningen af året blev den gamle bestyrelse nedlagt og en ny udpeget. Undertegnede er genudpeget, men de fleste medlemmer er blevet udskiftet, og vi har fået ny formand.

Det Grønne Råd i Syddjurs Kommune har holdt to møder. I juni var temaerne flagermus og de udfordringer deres tilstedeværelse kan give for udarbejdelse af lokalplaner. Kommunens skovekspert præsenterede Kommunens skovstrategi, der bl.a. går ud på at lave individuelle forvaltningsplaner, og han informerede om Kolind Skovhave, der skal gøres tilgængelig for offentligheden. I september blev vi orienteret om arbejdet med Lokal Trepert Djursland og om kommuneplanen. Der var også et forsøg på at evaluere arbejdet i Det Grønne Råd, og resultaterne vil danne baggrund for en model for det fremtidige arbejde i rådet, der skal præsenteres for Natur-, teknik- og miljøudvalget.

DOF har samarbejdet med Kommunen i et par år vedrørende muligheden for at beskytte evt. ynglende terner og andre fugle på sandbanken ved Ebeltoft færgehavnen, og der har været sat to skilte op for at nudge folk væk fra det område, hvor fuglene holder til. Der har dog desværre ikke været observationer af fugleunger. Nu viser det sig at området er ved at vokse godt til og bliver formodentlig uegnet som yngleplads. Derfor diskuterer vi nu – sammen med Kommunen og med Nationalparken – om det ville være muligt at konstruere en flydende fugleplatform, magen til den der har fungeret godt i Esbjerg, og som kunne placeres i læ af vindmøllemlen ved havnen.

Naturstyrelsen Kronjyllands Brugerråd holdt to møder i 2025. På det første blev der orienteret om Naturnationalparken Fussingø, der blev indviet d. 21. juni, samt om urørt skov på Naturstyrelsens arealer. Muligheden for udpegning af Kalø som Naturnationalpark blev også diskuteret, og den generelle indstilling var at det ville blive problematisk. Der blev også gennemført et møde i september med temaerne græsning samt NOVANA-registrering, efterfulgt af en ekskursion til klima-lavbundsprojektet Saksvad Bæk øst for Thorsager med orientering om proces, formål, borgerinddragelse, forundersøgelse mm. for klima-lavbundsprojekter.

Desuden var der et møde i oktober mellem Naturstyrelsen Kronjylland og repræsentanter for DOF Østjylland og DOF Nordvestjylland, hvor vi gik tur i en del af Naturnationalpark Fussingø, og diskuterede et eventuelt samarbejde med henblik på fremtidig overvågning af fuglebestandene i området. Idéen er sidenhen blevet fulgt op af de to lokalafdelinger og Naturstyrelsen.

På Fugleværnsfondens reservat ved Stubbe Sø blev der i år konstateret 44 ynglende fuglepar i de opsatte redekasser – et tal, der var næsten dobbelt så stort som i 2024. Så det var glædeligt, at det lave antal ynglefugle i 2024 ser ud til at være en undtagelse og ikke en tendens.

Antallet af ynglende skarv i Kommunen var på 665, fordelt på tre kolonier, som var en tilbagegang. Men der var fremgang for havørnene ved Rugård, der fik en unge, efter ikke at have haft succes i 2024.

Af usædvanlige fugle i kommunen kan nævnes nogle spændende trækfugle i foråret – flere sorte glenter, en lille skrigedørn ved Dragsmur i maj, og endda en høgedørn i slutningen af april. En pirol sang

ved Strandkær én dag i slutningen af maj. Ligeledes i maj kunne der ses en amerikansk krikand i Skærsø Enge der holdt til i nogle dage. Under trækket i september kunne man ved Hassensør se både lille kjo ve og silkehejre. Og under søkonge-invasionen i november sås en fugl ved Ebeltoft og en (anden?) ved Følle Strand.

Aarhus Kommune v/Henning Ettrup

Lokalafdelingen har modtaget en hel del post fra kommunen om mange forskellige sager, hvoraf kun nogle har haft vores interesse. De fleste har drejet sig om etablering af regnvandsbassiner langs motorvejen, oprensning af vandhuller og frilægning af vandløb. Sager vi ikke har haft bemærkninger til.

Der har i 2025 været 3 møder i Det Grønne Råd i Aarhus, hvoraf det ene var kombineret med en besigtigelsestur med Teknisk Udvalg til den nye natur, som er blevet etableret omkring Vilhelmsborg syd for Aarhus. Området udgør ca. 50 ha af de 300 ha Ny Natur syd for byen. Årets møder stod meget i Treparters tegn.

Invasive arter er et underudvalg under Det Grønne Råd, som følger udviklingen af invasive arter. Det drejer sig mest om planter, men også Nilgås og Mårhund følges. Der har været afholdt et møde i efteråret, hvor vi bl.a. diskuterede relevansen. Vi blev dog enige om at fortsætte med møderne.

Energianlæg i St. Hjælland Plantage (Silkeborg Kommune) v/Henning Ettrup

Vi har været involveret i en større sag om placering af energianlæg i St. Hjælland Plantage syd for Silkeborg, hvor politikere har set sig varme på et sådant anlæg. Vi har bidraget med oplysninger om påvirkningen af fuglelivet i området, som rummer en række sjældne ynglefugle, ligesom vi har argumenteret imod planerne i læserbrev i Silkeborg Avis, og deltaget i informationsmøde om sagen. Bl.a. på grund af vores indsigelser, er planen da også blevet forpurret (indtil videre?).

Grøn Trepært v/Torben Hvid

Meget skulle nås i løbet af året. Et nyt ministerium blev dannet "ministeriet for Grøn Trepært" og engagementet tog fart og form. Tidsplanen var følgende, i nogle hovedpunkter:

- I januar 2025 udmeldes potentialet for udtagningen af lavbundsjorder for de 23 lokale treparter og de 98 kommuner (Statens opgave)
- Senest den 1. februar skal der være oprettet lokale treparter, med udpegning af deltager fra DN og Landbrug & Fødevarer (Kommunerne)
- Senest 1. juli skal de lokale treparter have oprettet de første skitseprojekter, og være i færd med at udarbejde omlægningsplaner i it-systemet MARS (Kommunerne)
- Senest ved udgangen af december skal kommunalbestyrelserne principvedtage arealomlægningsplanerne (Kommunerne).

Aftalen skal ved hjælp af 40 mia. kroner igennem den Grønne Naturfond bevirke skovrejsning, tage lavbundsjorder ud af intensiv landbrugsdrift, fremme sammenhængende naturområder, og øge til mindst 20% beskyttet natur, noget inden 2030 og andet frem mod 2045. Hertil lægges der 10 mia. kroner fra private fonde ind i jordreformen.

DOF Østjylland deltager i fem treparter (Mariager Fjord, Randers Fjord, Djursland, Aarhus Bugt og Horsens Fjord) som støtteforening for DN, og det blev DN's opgave at invitere til et eller flere møder i året og referere tilbage fra møderne i Treparten. Undervejs orienterede vi internt DOF Østjyllands bestyrelse om mødeaktiviteten hen igennem året.

Igennem Fuglenes Hus blev en taskforce nedsat, og herigennem blev vi som lokale trepartsdeltagere informeret og inddraget. I arkivsystemet blev der lagt en håndbog, og der blev afholdt et par webinarer på tværs af alle landets DOF-lokalafdelinger. I augustnummeret af Fugle og Natur skriver Henrik Weidling fra taskforcen om de store linjer i den Grønne Trepert. Artiklen kan varmt anbefales at blive læst af alle medlemmer.

Bestyrelsen i DOF Østjylland medvirkede også til en temadag med overskriften "Håb for naturen - Hvordan understøtter den Grønne Trepert biodiversiteten" på Naturhistorisk Museum i oktober måned. Ministeren hilste dagen velkommen (virtuelt), og oplægsholderne spændte fra partipolitikere, ansatte i den kommunale forvaltning, private entreprenører og DN centralt.

Her blev det sagt at det vil være vigtigt at fokusere på store, sammenhængende naturområder og koble dem sammen med nogle kommende Grundvands- og Naturparker. Landskabet skal tænkes ind i en såkaldt multifunktionel sammenhæng.

I starten af året inviterede lokale DN-afdelinger til et eller flere møder, og i dette arbejde bidrog DOF med at udpege områder af særlig fuglemæssig interesse. Lavbundsjorder har været oplagte at pege på, men også udvidelse med nye skovområder og arealer til ekstensiv husdyrgræsning. Sådanne skitseprojekter kan alle interesserede folk nu gå ind i MARS programmet og se nærmere på, hvilket bestyrelsen her vil opfordre medlemmerne til. Generelt udtrykker DN repræsentanterne tilfredshed med hvad der er blevet indstillet og godkendt i kommunalbestyrelserne. I det nye år forestår arbejdet med at indgå aftaler med lodsejerne, og som bekendt sker det ved at indgå frivillige aftaler.

Et sidespor – men vigtigt – har været en udpegning af store, sammenhængende naturområder. Det blev der ved årets afslutning lavet en rapport på (DOF's oplæg til prioriterede områder for naturbeskyttelse og naturgenopretning, red. Henrik Dissing). DOF Østjylland blev hørt hvad vi ville pege på, og bestyrelsen har leveret inspiration at gå videre med ang. følgende områder: Gudenåen og det midtjyske Søhøjland, gendannelse af Mariager fjord og Randers fjord, Kolindsund og Mols, samt å-kyst-fjord omkring Horsens.

De store områder (flere hundreder km²) betegnes Signaturprojekter, og DOF ser frem til at hensynet til fuglene får en fremtrædende plads, når der søges til diverse private fonde. Dette vil ske i forbindelse med den ny Biodiversitetslov, som forventes at blive vedtaget i løbet af 2026.

Grøn Trepert Horsens Fjord v/Ole F. Jensen

De forhandlinger der er omkring Den Grønne Trepert foregår imellem Danmarks Naturfredningsforening (DN), Landbruget og Kommunerne, men i de fleste kommuner har DN valgt at støtte sig til et bredt udvalg af forskellige grønne foreninger i området. DOF Østjylland har derfor i 2025 deltaget i møder med disse lokale grupper som i DOF Østjyllands område omfatter vandoplands-områderne Mariager Fjord, Djursland, Randers Fjord og Gudenåen, Aarhus Bugt, og Horsens og Norsminde Fjorde. Jeg har selv deltaget i DN's gruppe omkring sidstnævnte. Gruppen består af

deltagere fra DN, DOF, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Vilde Natur og Naturpark Svanegrund.

Vi har i 2025 afholdt seks møder i gruppen, hvor fokus har været at få indtegnet nogle forslag til udtagelse af områder til arealomlægning, og få disse tegnet ind i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) værktøj til dette, kaldet MARS.

Desuden har der løbende været orientering om forløbet i Den Grønne Trepert og hvad der er sket imellem Kommunerne, Landbruget og DN.

For DOF Østjylland vedkommende er Odder Kommune den eneste kommune omkring Horsens Fjord vandopland der er berørt, og mit fokus har derfor hovedsagelig været omkring denne. Vi har fra gruppens side indtegnet en del forslag til områder omkring Horsens Fjord der kan/bør udtages i Odder Kommune, især omkring Norsminde Fjord, Randlev og Ørting moser, og langs Åkær Å. Disse er i vidt omfang blevet accepteret af kommunen og indgår nu enten med etableringstilsagn eller som skitseprojekt.

Områderne i hele landet kan se på <https://mars.sgav.dk/> under *Status*.

Grøn Trepert Randers Fjord/v. Torben Hvid

To møder blev afholdt, begge i annekset til Randers Regnskov og Randers Naturcenter, i "Biosfæren". Deltagende organisationer var DN med to pers., Herpetologisk Forening med en pers., Botanisk Forening med to pers., DOF med en pers. og Friluftsrådet med en person. Jægerforbundet og Sportsfiskerforeningen deltog i første møde, ikke i nr. to møde, og leverede ikke materiale til DN. Møderne blev afholdt den 19/3 og den 27/3.

Møderne kan bedst betegnes som dialog med respekt for den forskellige fagviden, man mødte frem med, og i en stemning med ligeværdig indstilling og med præg af en workshop. Der skabtes hurtigt enighed om, at det var de store linjer til arealforvaltningen gruppen skulle frembringe og sende videre til teknisk forvaltning.

Hevring Bugt anerkendtes som særligt område, som Ramsarområde og Natura 2000 område, med strandenge, enge og rørskov, og som noget man skulle spille op til sammen med store randområder til ådalene, og på den måde stimulere en korridoreffekt.

Input blev sammenfattet og sendt i et helstøbt layout til forvaltningen. De ville gerne hurtigt ud af starthullerne med de grønne organisationer, det gav dem bedre kort at afholde møder med både lokalpolitikere, den lokale landboorganisation og lodsejerne. Hvorvidt møder med lodsejere er afholdt, ved jeg ikke. Alt i alt en hurtig, effektiv og gennemsigtig proces, som jeg så DOF godt involveret i.

Dags dato kan opregnes fra MARS programmet (under status) at Randers Fjord har målopfyldt 64% på kvælstofreduktion (197 t/år). Der er udpeget 4.786 ha lavbundsjord, som tages ud af agerdrift, og der er tilsagn til 216 ha ny skov.

Indstillingen til kommunernes godkendelse blev for GT Randers Fjord:

- 191 projekter er indtegnet i MARS
- Det samlede areal udgør 21.439 hektar. Heraf udgør lavbundsindsatsen 16.233 hektar

- De 16.233 hektar lavbundsindsats udgør i alt 11,6% af det samlede mål på landsplan (140.000 hektar)
- Den samlede beregnede kvælstofeffekt i udkastet er 869 t/år, mens indsatsbehovet er opgjort til 305 t/år, hvilket betyder, at udkastet samlet overstiger indsatsbehovet med 564 t., samtidig med at der er peget på faktorer, der forklarer, hvorfor udkastet overstiger det tekniske indsatsbehov, f.eks. den obligatoriske indtegnning af lavbundsområder og ønsket om tidlig og bred inddragelse af lodsejere.

Grøn Trepert Djursland v/Steen Christensen

"Lokal Trepert Djursland har ansvaret for planlægning og implementering af arealomlægningsindsatsen i de områder, der afvander til Djursland Øst, Hevring Bugt, Ebeltoft Vig og Anholt, og består af repræsentanter fra Norddjurs og Syddjurs kommuner, Danmarks Naturfredningsforening (ved afdeling Norddjurs og afdeling Syddjurs), Djursland Landboforening og Naturstyrelsen" (<https://www.syddjurs.dk/politik/raad-og-naevn/lokal-groen-trepert-djursland>).

I forbindelse med arbejdet i 2025 nedsatte DN en støttegruppe af repræsentanter fra Friluftsrådet, Danmarks Jægerforbund, DOF (ved undertegnede), Danmarks Sportsfiskerforbund, Kolindsunds Venner samt Landsforeningen Levende Hav. Støttegruppen deltog i fire arbejdsmøder med DN frem til sommeren 2025, mens der efter sommeren var så meget tryk på forhandlingerne, at der ikke fandtes tid til yderligere at inddrage støttegruppen. Støttegruppen blev dog holdt orienteret.

Det stod i løbet af foråret klart, at man i 2025 alene ville lægge planer for omlægning af lavbundslande (dvs. klimaindsats ved reduktion af CO₂-afgasning fra kulstofrige lavbundslande), samt omlægning af landbrugsdrift mhp. reduktion af kvælstofudledning til kysterne. Omlægning til skov, natur/biodiversitet og grundvandsbeskyttelse vil tidligst blive forhandlet i 2026.

I løbet af efteråret 2025 blev man klar med en omlægningsplan for Djursland, hvor de planlagte eller muligt omlagte områder kan ses her:

Syddjurs: https://webkort.syddjurs.dk/spatialmap?profile=groen_trepert_syddjurs

Norddjurs: <https://norddjurs.dk/nyheder/2025/november/offentliggørelse-af-projekter-i-omlaegningsplaner>

I hvilke områder, og hvordan der kommer til at ske omlægning, vil blive afgjort i de kommende år ved forhandling med de berørte landmænd. Der er forskellige incitamenter (penge og andet) såvel som pression (den såkaldte kvælstofhammer) til at sikre, at omlægning af arealer kommer til at ske i det af staten krævede omfang.

Aarhus Bugt v/Henning Ettrup

Jeg har deltaget som vores repræsentant i baggrundsgruppen for DN i Grøn Trepert Aarhus Bugt. Det er ikke det store bidrag på nationalt plan, som Aarhus kan bidrage med, da der næsten ingen kvælstofreduktionskrav er. De vigtigste områder ligger på Mols. Der har været afholdt fire møder, hvoraf et var fysisk. Det har også været vanskeligt at finde egnede signaturprojekter, da Aarhus er fattig på store sammenhængende områder, der kan blive til natur. Vi har dog indmeldt forslag til to mindre områder, nemlig Spørring Kær-Pannerup Mose og Lyngbygård Ådal som egnede til genopretning.

Kystvandråd Horsens Fjord v/Ole F. Jensen

Der er i forbindelse med Den Grønne Trepert nedsat 17 kystvandråd rundt omkring i Danmark. I DOF Østjylland drejer det sig om Mariager Fjord og Horsens Fjord. Jeg har i 2025 deltaget i sidstnævnte, medens Mariager Fjord er dækket fra DOF Nordjyllands side.

Kystvandrådet i Horsens Fjord styres af Horsens kommune, men der deltager et bredt udvalg af organisationer i rådet: Østjysk Landboforening, Landboforeningen Odder-Skanderborg, DANVA, Bæredygtigt Landbrug, Østjysk Familie Landbrug, Dansk Skovforening, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Friluftsrådet, Danmark Jægerforbund, Naturstyrelsen, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Naturpark Svanegrund, SEGES, Odder Kommune, Hedensted Kommune og selvsagt Horsens Kommune.

Formålet med Kystvandrådet er at det skal rådgive den lokale trepart om omlægningsplanen samt implementeringen heraf. Vi har i 2025 afholdt tre møder, hvor hovedemnet har været at sikre en bedre vandkvalitet i Horsens og Norsminde Fjord. I den sammenhæng er der nedsat en arbejdsgruppe omkring "Norsminde Ren Fjord", som har afholdt to møder i 2025 med fokus på tilstanden i fjorden, om der skal igangsættes nye undersøgelser til klarlægning af årsagen til den dårlige tilstand, og hvad der kan gøres. Desuden afholdt vi den 20/9 en temadag i Norsminde med forskellige oplæg om fjorden, ture i området og fri adgang for offentligheden.

Medlemstal v/Stine Duelund Kaas Christensen

DOF Østjylland var ved udgangen af 2025 landets tredjestørste lokalafdeling, og godt 11% af DOF's medlemmer findes i det østjyske. Lokalafdelingens medlemstal fordeler sig således:

	2023	2024	2025 (pr. 7/2-26)
Ørneklubben	71	83	108
Juniormedlemmer (DOF UNG)	54	66	69
Almindelige medlemmer	1437	1511	1514
Husstandsmedlemmer	156	170	174
I alt	<u>1718</u>	<u>1830</u>	<u>1865</u>

Vi har dermed endnu en gang fremgang i samtlige medlemskategorier, hvilket vi kun kan være glade for. Et fantastisk arbejde af de frivillige i Ørneklubben gør, at medlemstallet i denne gruppe igen har taget et stort spring op. Med en stigning i Junior/DOF UNG-medlemmer også, ser det ud til at børn og unge flokkes om fuglene, hvilket tegner lyst for fremtiden.

Støtte til projekter og fuglestationsophold v/John Nielsen Schmidt og Ole F. Jensen

Lokalafdelingen har i 2025 bidraget til, eller finansielt støttet, følgende projekter og unges ophold på fuglestationer:

- Aarhus Kommune fik bevilget penge fra "Grønne Projekter" til opsætning af 100 mursejlerkasser på skoler og i beboerforeninger, samt etablering af rederør til isfugle ved et nyt lille vandløb, som løber ind i Giber Å. Begge disse projekter skete i samarbejde med os i DOF Østjylland
- Lokalafdelingen har givet tilskud til opsætning af mursejlerkasser i Ry
- Fire unge medlemmer har fået tilskud fra lokalafdelingen til fuglestationsophold. Tre har været ved Skagen Fuglestation i 1-3 måneder, og en opholdt sig én måned på hver af landets tre fuglestationer i Blåvand, Skagen og Gedser

Fra egne rækker v/Ole F. Jensen

Tak til Else Kirketerp og Karin Trap Hansen, som begge har doneret et teleskop med stativ til lokalafdelingen. Teleskoper som dermed kan bruges i forbindelse med formidling af foreningens arbejde.

To af vores bestyrelsesmedlemmer genopstiller desværre ikke. Vores formand Niels Kristian Bech Jensen måtte desværre melde fra her sidst i januar 2026 på grund af sygdom. Tak til Niels for den tid han har været med i bestyrelsen, og tak for din kompetente indsats som formand. God bedring til Niels, vi håber du kan vende tilbage på et senere tidspunkt.

Desuden har Jens Bonde Poulsen valgt ikke at genopstille. Jens har været et trofast medlem af bestyrelsen siden 1988, altså 39 år! Jens har desuden været en trofast chauffør for DOF Østjylland gennem mange år, og har altid været parat til at stille op til forskellige arrangementer afdelingen har afholdt. En stor tak til Jens for din mangeårige indsats, heldigvis er du stadig villig til at opstille som suppleant.